

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-86>

УДК 338.48(477.8-438.2)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ТРАНСГРАНИЧНОЇ ТЕРИТОРІЇ

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE STUDY OF TOURIST DESTINATIONS IN THE UKRAINIAN-POLISH CROSS-BORDER AREA

Дубіс Лідія Францівна

доктор географічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5231-3920>

Мальська Марта Пилипівна

доктор економічних наук, професор,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8887-6565>

Паньків Наталія Мирославівна

кандидат географічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2547-3432>

Dubis Lidiya, Malska Marta, Pankiv Natalya
Ivan Franko National University of Lviv

У статті обґрунтовано методологічні і методичні підходи вивчення різнорангових туристичних дестинацій транскордонних територій. Вони ґрунтуються на географічному принципі та засадах сталого розвитку. На прикладі українсько-польської трансграничної території розроблений покроковий алгоритм вивчення та виокремлення різнорангових туристичних дестинацій. Зокрема, виокремлено три рівні дестинацій: *туристичні вузли* (Львів, Люблін), які можна вважати міжнародними туристичними дестинаціями, *туристичні центри* (Жовква, Дрогобич, Замость, Казімеж Дольний, Наленчув, Жешув та ін.); *локальні туристичні дестинації* (Крехів, Угнів, Свірж, Ярослав, Томашув Любелські, Ланьцут та ін.). Виконано аналіз реалізованих транскордонних рекреаційно-туристичних проєктів як моделей сталого розвитку різнорангових туристичних дестинацій українсько-польського пограниччя.

Ключові слова: туристичні дестинації, транскордонна територія, методологічні підходи, алгоритм дослідження.

The article substantiates the methodological and methodical approaches to the study of multi-level tourist destinations in cross-border areas. These approaches are based on the geographical principle and the principles of sustainable development. Using the example of the Ukrainian-Polish cross-border territory, a step-by-step algorithm for the study and identification of tourist destinations of different levels has been developed. In particular, three levels of destinations are distinguished: *tourist hubs* – territories with the highest concentration of recreational and tourist resources, tourist flows (including international ones), and various types of tourist products (Lviv, Lublin), which can be considered international tourist destinations; *tourist centers* – regional tourist destinations – territories of smaller area, with a significant concentration of recreational and tourist resources, partially or well-developed tourist infrastructure, services, and tourist flows; *local tourist destinations* (Zhovkva, Zamość, Kazimierz Dolny, Nałęczów, Truskavets, Morshyn, Slavske, Shatsk, etc.) – individual settlements with rich historical and cultural heritage and nature protection areas open to visitors (Krekhiv, Uhniv, Svirzh, Ivano-Frankove, Tomaszów Lubelski, Łanicut, etc.), as well as national nature parks such as Northern Podillia, Yavorivskyi, Shatskyi, Roztocze, Polesie, and others). To assess the practical component of the development of cross-border tourist destinations, projects implemented within the framework of the Poland–Belarus–Ukraine Neighbourhood Programme (2007–2020) and the Poland–Ukraine Neighbourhood Programme (2021–2025) have been analyzed. It has been found that in recent decades,

the development of local destinations has become a priority in the Ukrainian-Polish borderland, as they are key to the sustainable development of tourism. The implemented thematic projects cover various elements of sustainability: environmental and cultural heritage preservation, public education, and accessibility of tourist sites.

Keywords: tourist destinations, cross-border territory, methodological approaches, research algorithm

Постановка проблеми. Туризм є одним із найважливіших чинників соціально-економічного розвитку українсько-польської транскордонної території. В її межах сформувалися низка різноманітних туристичних дестинацій, тобто території, які спрямовані передусім на задоволення різнопланових потреб туристів [8]. Згідно з визначенням UNWTO (2007) туристична дестинація – «це фізичний простір з адміністративними та/або аналітичними межами або без них, у якому відвідувач може зупинитися на ніч. Це сукупність (співрозташування) продуктів і послуг, а також діяльності та вражень уздовж туристичного ланцюга створення вартості й базова одиниця аналізу туризму» [23, ст. 14]. Розвиткові туризму, й відповідно туристичних дестинацій, у межах транскордонних територій сприяють: незначна віддаленість від кордонів країни-сусіда, а відповідно невеликі часові ресурси та фінансові інвестиції, необхідні для міжнародних туристичних подорожей; спільність історичного розвитку територій та наявність атракцій й об'єктів туристичного інтересу; добре розвинута інфраструктура транскордонної території, у тім числі пункти перетину кордону, транспорт, наявність різних категорій готелів тощо, що робить подорожі комфортними і нескладними до організації; здебільшого добре розуміння туристами мови країни-сусіда та відповідно легкою комунікацією під час мандрівок. Враховуючи вищеведене, можна стверджувати, що туристичні дестинації транскордонних територій мають свої особливості формування, вони є ключовими елементами їхніх туристичних систем та потребують детального вивчення. Зокрема, серед проблематики вивчення транскордонних туристичних територій, у тім числі українсько-польської, недостатньо використовуються методологічні і методичні підходи щодо вивчення різнорангових дестинацій у контексті сталого розвитку територій. Тут важливими є завдання з ієрархічної типізації туристичних дестинацій, методики їх вивчення на прикладі окремих генетичних типів. Значну практичну спрямованість має дослідження реалізованих транскордонних проєктів з погляду відповідності принципам сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Туристичні дестинації є об'єктом вивчення багатьох учених. Зокрема, у науковій літературі наведено різні методологічні підходи до розуміння й відповідно визначення пріоритетності дослідження туристичних дестинацій. Це передусім наукові праці відомих українських дослідників О. Любіцевої, М. Мальської, Т. Ткаченко, О. Третьякова, Т. Божук, Ю. Головчук, Ж. Бучко, А. Мазаракі, Ю. Зінька, І. Смачило, Н. Корж, Д. Басюк та ін., а також публікації зарубіжних дослідників С. Варго (S. Vargo), Р. Луш (R. Lusch), Дж. Серінен (J. Saarinen), К. Каспар (C. Kaspar), П. Котлер (P. Kotler) та ін. Загалом виокремлюють чотири наукові підходи [9] до визначення й відповідно вивчення туристичних дестинацій, зокрема географічний (О. Любіцева, О. Бейдик, І. Смірнов, Т. Божук, Ж. Бучко та ін.), соціокультурний (S. Vargo, R. Lusch, J. Saarinen, D. Snepenger та ін.), економіко-управлінський (Т. Ткаченко, А. І. Головчан, С. Каспар та ін.), маркетинговий (Д. І. Басюк, Ю. О. Головчук, С. Р. Мороз, Д. С. Цесьців, Є. Кудряшов, С. Каспар, Р. Котлер, С. Gunn та ін.) [9].

Найпоширенішими є два методологічні підходи до вивчення туристичних дестинацій, зокрема географічний – передусім, це виокремлення територій зі значною концентрацією рекреаційно-туристичних ресурсів, привабливих для туристів [2; 3; 4; 5 та ін.], тому його ще називають ресурсно-територіальний [9] та економіко-управлінський, де головний акцент скерований на вивчення сфери послуг, формування туристичного продукту, а також як на об'єкт управління [9]. У нашому дослідженні транскордонних територій використано географічний (ресурсно-територіальний) підхід. Його вибір зумовлений передусім специфікою транскордонних територій та географічними критеріями їх виокремлення. Окрім того, рекреаційно-туристичні ресурси є основним і необхідним елементом туристичних дестинацій, що обґрунтовано у публікаціях Т. Божук [2 та ін.], Т. Ткаченко [16; 17]; Ж. Бучко [3; 4; 5; 6], М. Мальська [15], Ю. Кудряшова [21], О. Любіцева [10] та інших учених.

Формулювання цілей статті. Головною метою дослідження є обґрунтування методологічних і методичних підходів до вивчення

туристичних дестинацій трансграничних територій та оцінки їх розвитку в контексті сталості.

У представленій роботі вирішено такі завдання:

1) обґрунтовано методологічні підходи вивчення різнорангових туристичних дестинацій на українсько-польському пограниччі в контексті сталого розвитку територій;

2) розроблено алгоритм вивчення різнорангових туристичних дестинацій;

3) проаналізовано реалізацію транскордонних рекреаційно-туристичних проєктів як моделей сталого розвитку різнорангових туристичних дестинацій українсько-польської трансграничної території.

Викладення основного матеріалу дослідження. Українсько-польська транскордонна територія головно інтерпретується як територія, що охоплює державні адміністративно-територіальні одиниці певного рівня України і Республіки Польщі, що розмежовуються спільним кордоном, довжиною понад 500 км. В Україні – це області (Львівська, Волинська), у Польщі – воєводства (Люблінське і Підкарпатське) [19]. Згідно з даними ця транскордонна територія охоплює площу понад 85 тис. км², у тім числі близько 42 тис. км² припадає на українську територію [19]. Це – значна територія, що охоплює різні складові рекреаційно-туристичних ресурсів, у тім числі природні та історико-культурні. До природничих передусім зачислимо території Ленчинсько-Влодавських і Шацьких озер, Розточчя, Карпат, де нині існує низка природоохоронних об'єктів, зокрема національних парків (Бецадський, Шацький та ін.), курортних (Трускавець, Моршин, Наленчув, та ін.) і рекреаційних зон (Славське, Шацькі і Влодавські озера, Солінське водосховище на ріці Сян та ін.), де вже є добре чи частково сформовані туристична інфраструктура та туристичні послуги. Щодо територій з історико-культурними ресурсами, то це передусім відомі міста Львів, Жовква, Луцьк, Люблін, Жешув, Перемишль, Замость, Казімеж Дольний та ін. Важливо зазначити, що у межах досліджуваної території є також низка історико-культурних туристичних атракцій, які важливі у розвитку туризму й відіграють роль локальних туристичних магнітів, наприклад, у Львівській області низка замків, які формують «Золоту підкову Львівщини». Таке різноманіття привабливих для туристів територій у межах українсько-польської транскордонної території зумовили формування різних за величиною, ресурсною базою та

ступенем навантаження туристичних дестинацій, що вимагає застосування різних методологічних підходів та методів до їхнього вивчення залежно від цілей, мети і завдань дослідження.

Сьогодні вивчення розвитку туризму транскордонних територій повинні базуватися на концепції сталого розвитку територій та системному аналізі усіх його складових [2; 3; 5; 7; 8; 11; 12; 14–16; 18; 20 та ін.]. Зазначена концепція є ключовою у розвиткові туризму в європейському просторі та ґрунтується на 12 цілях (напрямах), сформульованих і затверджених у 2005 році Всесвітньою туристичною організацією [22]. Важливими цілями в контексті нашого дослідження є ті, що стосуються збереження природного довкілля і культурної спадщини, етнічних особливостей території й скеровані на розвиток локальних спільнот. У них фактично відображено збалансований підхід до формування туристичних територіальних систем, зокрема їх головних елементів – туристичних дестинацій, що мають значний, але ще не задіяний чи частково задіяний туристичний потенціал. Системний підхід до їхнього вивчення дає змогу визначити кілька послідовних етапів дослідження щодо виокремлення дестинацій певного ієрархічного рівня у межах транскордонних територій (рис. 1), у тім числі українсько-польської.

Вибір ознак (критеріїв) та класифікація рекреаційно-туристичних ресурсів території. У контексті досліджуваної території запропоновано обрати генетичну ознаку та відповідно класифікацію досліджуваних ресурсів поділяти на природні, історико-культурні та соціально-економічні.

Аналіз їх просторового поширення та визначення територій з максимальною концентрацією певних категорій рекреаційно-туристичних ресурсів та туристичної інфраструктури.

Виокремлення значних територій із максимальною концентрацією певних категорій рекреаційно-туристичних ресурсів, у межах яких є вже добре розвинуті туристична інфраструктура та сформовані туристичні продукти, такі як послуги та атракції, є сталі та значні туристичні потоки, у тім числі міжнародні. Це передусім *туристичний вузол* – тип дестинації, де є максимальна концентрація рекреаційно-туристичних ресурсів, туристичних потоків, у тім числі міжнародних, та різних видів туристичних продуктів. На території українсько-польської трансграничної терито-

рії це міста Львів і Люблін. На підставі функціонального принципу їх можна зачислити до просторів туристичної урбанізації [11]. За значущістю, незважаючи на регіональне значення міст (центр області та воєводства), їх можна вважати міжнародними туристичними дестинаціями.

Виокремлення туристичних центрів – *регіональних туристичних дестинацій* – територій, менших за площею, зі значною концентрацією рекреаційно-туристичних ресурсів, частково чи добре розвинутими туристичною інфраструктурою, послугами та туристичними потоками. У межах досліджуваної території це Жовква, Замость, Казімеж Дольний, Наленчув, Жешув, Трускавець, Моршин, Славське, Шацьк та ін.

Виокремлення інших територій – *локальних туристичних дестинацій*. Сюди відносяться окремі населені пункти з багатою історико-культурною спадщиною. Окрему групу складають природоохоронні території, відкриті для відвідувачів. Зокрема, у межах українсько-польської трансграничної території до них зачисляємо території національних природних парків (Північне Поділля, Яворівський, Бойківщина, Королівські Бескиди, Ско-

лівські Бескиди Львівської області, Шацький НПП, Прип'ять-Стохід у Волинській області; а у Польщі – Бещадський, Розточанський, Полеський та десятки ландшафтних парків), парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, локальні природні та історико-культурні атракції. Вони також можуть значно відрізнятися за величиною охоплення території, функціями тощо.

Оцінку розвитку туристичних дестинацій у практичному аспекті можна вивчати на основі низки транскордонних проєктів, реалізованих у межах міжнародних програм. Багато з цих проєктів мають у пріоритеті певні цілі сталого розвитку. Зокрема, у впровадженні певних елементів або цілого спектру сталості.

Наголосимо, що розвиток туризму у межах транскордонних територій України ґрунтується на транскордонному співробітництві (ТКС), яке значно розвивається у межах Європейської політики сусідства (ЄПС). У червні 2021 року в рамках розвитку концепції «Глобальної Європи» вступив в дію NDICI (Інструмент «Сусідство, розвиток і міжнародне співробітництво»), що скерований на розвиток Східного партнерства на 2021–2027 рр., у тім числі з Україною [13]. З 2014 до 2020 р. важ-

Рис. 1. Алгоритм виокремлення різних ієрархічних рівнів туристичних дестинацій транскордонних територій

Джерело: опрацювання авторів, на підставі [12]

ливу роль інструменту фінансової підтримки розвитку ТКС відігравала програма «Європейський інструмент сусідства 2014–2020» [1; 13]. Головним джерелом фінансової підтримки ТКС, у тім числі й туризму, є проекти, реалізовані у рамках Програми Добросусідства «Польща–Білорусь–Україна», реалізованих у 2007–2020 рр., та Програми Добросусідства «Польща–Україна» у 2021–2025 рр.

У своєму розвитку різнорангові DESTИНАЦІЇ пов'язані з практичним втіленням сталих туристичних продуктів і послуг. Саме на сталість розвитку туризму у транскордонних територіях орієнтована Програми Добросусідства Польща–Білорусь–Україна (2007–2020 рр.) і Польща–Україна (2021–2025 рр.), де накопичено значний досвід впровадження туристичних проектів від міжнародних до локальних туристичних DESTИНАЦІЙ. Зокрема, для Львова та Любліна була реалізовано в рамках Програми проекти з інформаційного забезпечення для відвідувачів міст та екскурсійні маршрути підземеллями цих історичних міст. Особливо багато проектів було впроваджено для регіональних туристичних DESTИНАЦІЙ українсько-польського прикордоння. Зокрема значна увага приділялась реконструкції та пристосуванню для відвідувачів пам'яток культури: замків і палаців у Замості та Жовкві, розробці екскурсійних маршрутів у Луцьку, Перемишлі, туристичному брендуванню – Трускавець, Замость, Хелм.

Аналіз реалізованих транскордонних проектів у межах програми Добросусідства засвідчив, що більшість їх була реалізована для локальних DESTИНАЦІЙ, як ключових у сталому розвитку територій. Зокрема, значна увага приділена локальним туристичним DESTИНАЦІЯМ типу національний парк. Були впроваджені проекти з активного туризму (велосипедний) для Яворівського і Розточанського національних парків, подієвого туризму у Шацькому і Полеському національних парках з інформаційно-освітнього забезпечення національних парків Сколівські Бескиди і Магурський. Багато проектів, що були орієнтовані на транскордонні туристичні шляхи, охопили низку локальних і регіональних туристичних DESTИНАЦІЙ України і Польщі. Зокрема, шлях дерев'яних церков включав Жовкву–Турку–Санок, туристичний шлях “Геокарпати”

об'єднав DESTИНАЦІЇ Кросна–Санок–Трускавець–Надвірної–Яремча, туристичний шлях Ігнація Лукашевича базувався на локальних DESTИНАЦІЯХ Східниці і Бібрки, туристичний залізничний шлях проходить з Перемишля–Устрік Дольних–Добромиля–Хирова.

Більшість реалізованих туристичних проектів Програми Добросусідства включало такі важливі елементи сталого розвитку: збереження довкілля, культурної спадщини, освіти населення, етнографічний розвиток територій. Загалом за ступенем сталості туристичні проекти українсько-польського пограниччя можна поділити на такі групи: одиничні елементи сталості, спектр елементів сталості та взаємозв'язаний комплекс сталості розвитку.

Висновки. Методологічні і методичні підходи пов'язані з розвитком туристичних DESTИНАЦІЙ та опираються на науково-методичні узагальнення і прийоми щодо різнорангових туристичних територіальних утворень. Запропонована для дослідження туристичних DESTИНАЦІЙ українсько-польського прикордоння географічна модель допомогла виділити такі типи DESTИНАЦІЙ: туристичні вузли – міжнародні туристичні DESTИНАЦІЇ, регіональні туристичні DESTИНАЦІЇ та локальні туристичні DESTИНАЦІЇ. Обґрунтовано покроковий алгоритм дослідження DESTИНАЦІЙ: від оцінки туристично-ресурсного потенціалу до виокремлення ієрархічних рівнів DESTИНАЦІЙ. Представлено для транскордонної території основні міста та місцевості, що презентують різнорангові DESTИНАЦІЇ.

Аналіз туристичного розвитку різнорангових туристичних DESTИНАЦІЙ в останні десятиріччя на українсько-польському пограниччі засвідчив пріоритет у провадженні елементів, спектру або комплексу сталого розвитку. Цей пріоритет прослідковується виразно в туристичних проектах Програми Добросусідства (2007–2025 рр.) і виражається у реалізованих проектах для міжнародних, регіональних та локальних DESTИНАЦІЯХ, проте головний акцент ставиться на локальних DESTИНАЦІЯХ як ключових у сталому розвитку туризму. Важливо, що тематичні проекти охоплюють різноманітні елементи сталості: збереження довкілля і культурної спадщини, освіти населення, доступності місць відвідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аналіз політики транскордонного співробітництва у Львівській області: аналітичний звіт. Львів, 2015. URL: <https://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2015/12/Cross-border-policy.pdf> (дата звернення: 01.08.2025).
2. Божук Т. І. Рекреаційно-туристичні дестинації: теорія, методологія, практика : дис. ... д-ра геогр. наук : 11.00.11. Львів, 2014. 528 с.
3. Бучко Ж. І. Тенденції туризму та транскордонної співпраці в контексті регіональних стратегій розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки*. 2017. Вип. 7. С. 179–184.
4. Бучко Ж. І. Транскордонні рекреаційно-туристичні комплекси України: методологія дослідження та пріоритети розвитку : дис. ... д-ра геогр. наук : 11.00.11. Київ, 2019. 487с.
5. Бучко Ж. І. Тренди транскордонного туризму в Україні. *Туристичні тренди – 2017: інновації, бренди, дестинації* : зб. матеріалів Всеукраїн. наук.-практ. конф., присвяч. 10-річчю каф. турист. бізнесу ХТЕІ КНТЕУ. Харків : Цифра-Принт, 2017. С. 133–136.
6. Бучко Ж. Транскордонний туризм у контексті євроінтеграції України. *Науковий вісник Чернівецького університету : Географія*. 2015. Вип. 744–745. С. 109–111.
7. Головчан А. І. Туристичні дестинації: теоретико-методичні основи формування та механізми оптимізації : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Донецьк, 2012. 235 с.
8. Головчук Ю. О., Мороз С. Р., Цесьців Д. С. Управління туристичними дестинаціями: інноваційні маркетингові підходи. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-12-02>
9. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник. Вінниця : ПП «ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с.
10. Любіцева О. О. До питання термінології в туризмі. *Географія та туризм*. 2010. Вип. 3. С. 7–10.
11. Любіцева О. О., Мальська М. П., Зінько Ю. В. Концептуальні засади географії рекреації і туризму. *Географія та туризм*. 2011. Вип. 11. С. 3–14.
12. Любіцева О. О., Третьяков О. В. Типізація дестинацій. *Географія та туризм*. 2012. Вип. 17. С. 3–9.
13. Максак Г., Краєв О. Глобальний та регіональний устрій. Перспективи політики Східного партнерства крізь призму фінансового інструменту «Сусідство, розвиток і міжнародне співробітництво». Грудень 2021. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/18801.pdf> (дата звернення: 01.08.2025).
14. Мальська М. П. Пріоритети розвитку туризму у польсько-українських відносинах. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2012. Вип. 29, ч. 2. С. 138–143.
15. Мальська М. П. Туризм у міжнародному і національному вимірах. Історія і сучасність : монографія. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 268 с.
16. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. Київ : КНТЕУ, 2006. 537 с.
17. Ткаченко Т. І. Теоретико-методологічна сутність туристичної дестинації. *Формування регіонального механізму управління народногосподарським комплексом України* : матеріали Всеукраїн. міжвузів. наук.-практ. конф., 25 грудня 2003, м. Сімферополь. 2004. С. 97–99.
18. Туристські дестинації (теорія, управління, брендинг) : монографія / А. А. Мазаракі та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 388 с.
19. Чечур Е. Українсько – польська транскордонна співпраця в контексті Європейської інтеграції України. *Міжнародний науковий вісник*. 2016. Вип. 2(13). С. 167–175.
20. Юрчишина Л. І. Дестинація як основа регіонального розвитку туризму. *Економіка регіонів. Економічний вісник*. 2017. № 4. С. 77–84.
21. Kudriashov Y. Theoretical approaches to the definition of a “tourist destination” in frames of strategic management. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. № 1(69). С. 127–135. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-127-135>
22. Making tourism more sustainable: a guide for policy makers. UNWTO. URL: <https://www.e-unwto> (дата звернення: 10.08.2025).
23. Tourism definitions / UNWTO. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2019-11/unwto-tourism-definitions.pdf> (дата звернення: 01.08.2025).

REFERENCES:

1. Analiz polityky transkordonnoho spivrobitnytstva u Lvivskii oblasti: analitychnyi zvit [Analysis of Cross-Border Cooperation Policy in Lviv Region: Analytical Report]. Available at: <https://dialog.lviv.ua/wp-content/uploads/2015/12/Cross-border-policy.pdf> (accessed August 1, 2025).

2. Bozhuk T. I. (2014) *Rekreatsiino-turystychni destynatsii: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Recreational and Tourist Destinations: Theory, Methodology, Practice] : dys. ... d-ra heohr. nauk : 11.00.11. Lviv, 528 p. (in Ukrainian)
3. Buchko Zh. I. (2017) Tendentsii turyzmu ta transkordonnoi spivpratsi v konteksti rehionalnykh stratehii rozvytku [Trends in Tourism and Cross-Border Cooperation in the Context of Regional Development Strategies]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Geographical Sciences. Serii: Heohrafichni nauky*, vol. 7, pp. 179–184. (in Ukrainian)
4. Buchko Zh. I. (2019) *Transkordonni rekreatsiino-turystychni komplekсы Ukrainy: metodolohiia doslidzhennia ta priorytety rozvytku* [Transboundary Recreational and Tourist Complexes of Ukraine: Research Methodology and Development Priorities]: dys. ... d-ra heohr. nauk : 11.00.11. Kyiv, 487p. (in Ukrainian)
5. Buchko Zh. I. (2017) Trendy transkordonnoho turizmu v Ukraini [Trends in Cross-Border Tourism in Ukraine]. *Turystychni trendy – 2017: innovatsii, brendy, destynatsii* : zb. materialiv Vseukrain. nauk.-prakt. konf., prysviach. 10-richchiu kaf. turyst. biznesu KhTEI KNTEU. Kharkiv : Tsyfra-Prynt, pp. 133–136. (in Ukrainian)
6. Buchko Zh. (2015) Transkordonnyi turizm u konteksti yevrointehratsii Ukrainy [Cross-Border Tourism in the Context of Ukraine's European Integration]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu – Scientific Bulletin of Chernivtsi University*, vol. 744–745, pp. 109–111. (in Ukrainian)
7. Holovchan A. I. (2012) *Turystychni destynatsii: teoretyko-metodychni osnovy formuvannia ta mekhanizmy optymizatsii* [Tourist Destinations: Theoretical and Methodological Foundations of Formation and Mechanisms of Optimization] : dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04. Donetsk, 235 p. (in Ukrainian)
8. Holovchuk Yu. O., Moroz S. R., Tsesiv D. S. (2022) Upravlinnia turystychnymy destynatsiiamy: innovatsiini marketynhovi pidkhody [Management of Tourist Destinations: Innovative Marketing Approaches]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: ekonomika ta upravlinnia – Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, vol 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-12-02> (in Ukrainian)
9. Korzh N. V., Basiuk D. I. (2017) *Upravlinnia turystychnymy destynatsiiamy* [Management of Tourist Destinations]: pidruchnyk. Vinnytsia : PP «TD Edelveis i K», 322 p. (in Ukrainian)
10. Liubitseva O. O. (2010) Do pytannia terminolohii v turizmi [On the Issue of Terminology in Tourism]. *Heohrafiia ta turizm – Geography and Tourism*, vol. 3, pp. 7–10. (in Ukrainian)
11. Liubitseva O. O., Malska M. P., Zinko Yu. V. (2011) Kontseptualni zasady heohrafi rekreatsii i turizmu [Conceptual Foundations of the Geography of Recreation and Tourism]. *Heohrafiia ta turizm – Geography and Tourism*, vol. 11, pp. 3–14. (in Ukrainian)
12. Liubitseva O. O., Tretiakov O. V. (2012) Typizatsiia destynatsii [Typology of Destinations]. *Heohrafiia ta turizm – Geography and Tourism*, vol. 17, pp. 3–9. (in Ukrainian)
13. Maksak H., Kraiev O. (2021) *Hlobalnyi ta rehionalnyi ustroi. Perspektyvy polityky Skhidnoho partnerstva kriz pryzmu finansovoho instrumentu «Susidstvo, rozvytok i mizhnarodne spivrobitnytstvo»* [Global and Regional Order: Prospects of the Eastern Partnership Policy Through the Prism of the Financial Instrument «Neighbourhood, Development and International Cooperation»]. Available at: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/18801.pdf> (accessed August 1, 2025).
14. Malska M. P. (2012) Priorytety rozvytku turizmu u polsko-ukrainskykh vidnosynakh [Priorities for Tourism Development in Polish-Ukrainian Relations]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii mizhnarodni vidnosyny – Bulletin of Lviv University. Series: International Relations*, vol. 29, Ch. 2. pp. 138–143. (in Ukrainian)
15. Malska M. P. (2008) *Turizm u mizhnarodnomu i natsionalnomu vymirakh. Istoriia i suchasnist* [Tourism in International and National Dimensions: History and Modernity]: monohrafiia. Lviv : Vydavnychiy tsentr LNU im. Ivana Franka, 268 p. (in Ukrainian)
16. Tkachenko T. I. (2006) *Stalyi rozvytok turizmu: teoriia, metodolohiia, realii biznesu* [Sustainable Tourism Development: Theory, Methodology, and Business Realities]: monohrafiia. Kyiv : KNTEU, 537 p. (in Ukrainian)
17. Tkachenko T. I. (2004) Teoretyko-metodolohichna sutnist turystychnoi destynatsii [Theoretical and Methodological Essence of a Tourist Destination]. *Formuvannia rehionalnoho mekhanizmu upravlinnia narodnohospodarskym kompleksom Ukrainy* : materialy Vseukrain. mizhvuziv. nauk.-prakt. konf., 25 hrudnia 2003, m. Simferopol, pp. 97–99. (in Ukrainian)
18. Turystski destynatsii (teoriia, upravlinnia, brendynh) : monohrafiia (2013) [Tourist Destinations (Theory, Management, Branding) : monograph] / A. A. Mazaraki ta in. ; za zah. red. A. A. Mazaraki. Kyiv : Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t, 388 p. (in Ukrainian)
19. Chechur E. (2016) Ukrainko – polska transkordonna spivpratsia v konteksti Yevropeiskoi intehratsii Ukrainy. [Ukrainian–Polish Cross-Border Cooperation in the Context of Ukraine's European Integration]. *Mizhnarodnyi naukovi visnyk – International Scientific Bulletin*, vol. 2(13), pp. 167–175. (in Ukrainian)

20. Yurchyshyna L. I. (2017) Destynatsiia yak osnova rehionalnoho rozvytku turyzmu [Destination as a Basis for Regional Tourism Development]. *Ekonomika rehioniv. Ekonomichnyi visnyk – Regional Economics. Economic Bulletin*, vol. 4, pp. 77–84. (in Ukrainian)
21. Kudriashov Y. (2023) Theoretical approaches to the definition of a «tourist destination» in frames of strategic management. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK» – Scholarly Notes of «KROK» University*, vol. 1(69), pp. 127–135. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-69-127-135>
22. Making tourism more sustainable: a guide for policy makers. UNWTO. Available at: <https://www.e-unwto> (accessed August 10, 2025).
23. Tourism definitions / UNWTO. Available at: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2019-11/unwto-tourism-definitions.pdf> (accessed August 1, 2025).